

Arkeologisen kohteen tarkastuskertomus

Kotka Kivimäki 2 [285010049]

Muinaisjäänöstyyppi: kvartsilouhos, kivilouhos
 Ajoitus: kivikausi, historiallinen aika
 Koordinaatit: P=6714871; I=493343; z= 48 m mpy
 (muinaisjäänösrekisteristä, ETRS-TM35FIN)

Tutkimukset ja aiemmat löydöt: Huurre 1967 (täydennys 1973); Keskitalo 1970 (KM 18269); Miettinen 1990

Lähilöydöt: Kivimäki 1 (kivikautinen kvartsilouhos, 200 m E), Peippola 1 (kivikautinen asuinpaikka, 500 m SW), Peippola 2 (kivikautinen asuinpaikka, 850 m S), Laajakosken kivikautisten asuinpaikkojen ryväs: Saviojanmäki, Nikeli, Heijari, Porkka (1,7 km W)

Tarkastus 2015

Pvm: 21.4.2015
 Tarkastajat: T. Mökkönen & K. Nordqvist
 Löydöt: –

Kohteelta on aiemmin raportoitu yksi louhoskuoppa, kooltaan 1 x 0,5–0,7 x 0,5 m. Kuvia kohteesta löytyy vain Keskitalon raportista. Löysimme alueelta yhteensä 12 louhoskuoppaa, mutta emme pystyneet varmuudella identifioimaan Keskitalon raportoimaa ja valokuvaamaa kuoppaa.

Kohteen koordinaatit on määritetty aiemmin kahteen kertaan: Keskitalon (1970) / Huurteen (1967, täydennys 1973) mukaan ja Miettisen (1990) mukaan. Kohteen nykyinen muinaisjäänösrekisterissä esitetty sijaintitieto perustuu Miettisen tarkastukseen (1990).

Kohteen aiemmat koordinaatit on määritelty peruskartalta 10 metrin tarkkuudella. Keskitalon ja Huurteen ilmoittama koordinaattipiste sijaitsee noin 15 metriä koilliseen Miettisen ilmoittamasta pisteestä.

Vuoden 2015 tarkastuksessa GPS-käsipaikantimella määritellyt koordinaattipisteet sijaitsevat 8–20 metrin etäisyydellä kohteen aiemmin ilmoitetuista koordinaateista. On mahdollista, että joku vuonna 2015 tarkastetuista louhoskuopista 1–5 on aiemmin tarkastettu louhos. Kuitenkin ottaen huomioon aiempien koordinaattien määrittämisen epävarmuudet (kallioalue, 10 metrin tarkkuudella käsin kartalta määritellyt koordinaatit), on yhtä todennäköistä, että aiemmin havaittu louhos on jo tuhoutunut modernin louhoksen laajentumisen myötä, eli ettei yksikään vuonna 2015 havaituista louhituista kideonkaloista vastaa aiemmin raportoitua.

Kohde on jo osin tuhoutunut ja on jatkuvassa tuhoutumisvaarassa. Louhoskuoppia uhkaa sekä kaupallinen louhostoiminta, että yksityishenkilöiden harrastama moderni kaivelu.

Kohde sijaitsee välittömästi Kivimäen louhoksen pohjoispuoleisella, osin metsittyneellä avokalliolla. Löydetty louhoskuopat sijaitsevat noin 50 x 150 m kokoisella, koillinen-lounas suuntaisella alueella. Eteläisimmät louhoskuopat löytyivät vain noin 5 m päästä kivilouhoksen nykyisestä reunasta.

Kvartsilouhokset liittyvät kivikautiseen raaka-aineen hankintaan; kaikkien reunoilla oli vielä jäänteitä kvartsista. Kaikki louhoskuopat sijaitsevat tasaisella kalliolla. Ne ovat kvartsijuonia ja kallion pintaa syvemmälle jatkuvia kvartsia sisältäviä kideonkaloita, joista on louhittu kvartsia. Kenttähavainnoissa näistä kaikista puhutaan louhoskuoppina.

On oletettavaa, että yksityiskohtaisemmalla tarkastuksella vastaavia louhoskuoppia on löydettävissä vielä lisää. Alueella on myös runsaasti merkkejä historiallisen ajan graniitin louhinnasta, mutta näitä ei ole kartoitettu tarkemmin.

Tarkastuskertomus on viimeistelty kuvien ja kartan osalta Helsingissä 24.–26.3.2023.

Teemu Mökkönen

Kenttähavainnot 2015:

Louhoskuopat 1–4

(P=6714880; I=0493337; z=47 m mpy; GPS ± 3 m; koordinaatit alueen keskeltä).

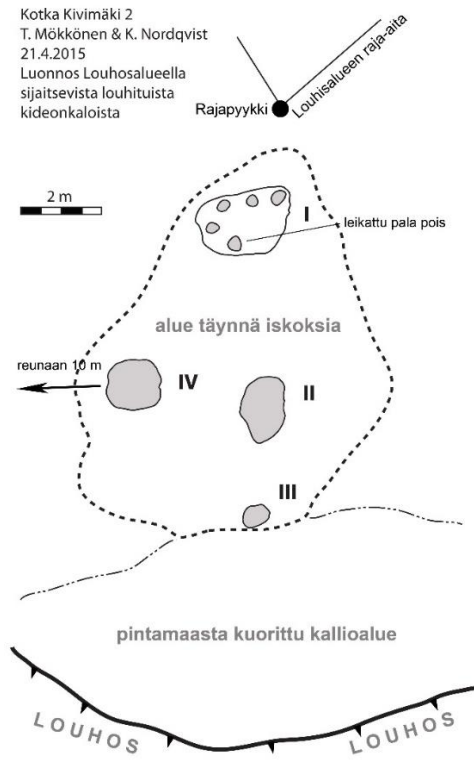
Louhoskuopat 1–4 sijaitsevat tiiviissä ryhmässä modernilla kaivosalueella, ja ovat näin ollen välittömässä tuhoutumisvaarassa. Kuoppia ympäröivä alue on täynnä kvartsi-iskoksia. Kaikki neljä louhoskuoppaa on putsattu vastikään pintakasvillisuudesta.

Louhoskuoppa 1: 1,5 x 1,5 m kokoinen syväne, jonka pohjalla viisi syvemmälle jatkuvaa kideonkaloa (leveys/syvyys: 25/70; 20/40; 35/15; 30/50; 25/40 cm). Näistä yhden reunasta on sahattu irti koepala (louhostoimintaan liittyvää?). Kuoppa sijaitsee 2,2 m louhosalueen rajapyykistä ja verkkoaidan kulmasta etelään.

Louhoskuoppa 2: suuaukon halkaisija 120 x 80 cm, syvyys 180 cm, pohjalla vettä. Kyseessä on louhittu kideonkalo. Sijaitsee edellisestä 3 m etelään.

Louhoskuoppa 3: 60 x 40 cm kokoinen ja 25 cm syvä. Kyseessä on louhittu kideonkalo. Sijaitsee edellisestä 2 m etelään. Kuopan reunasta sahattu irti koepala (louhostoimintaan liittyvää?). Louhoskuoppa sijaitsee 5 m modernin louhoksen reunasta, ja koko välialueen kallio on jo puhdistettu esiin.

Louhoskuoppa 4: 120 x 120 m kokoinen ja 40–50 cm syvä. Kyseessä on louhittu kideonkalo. Kuopan reunasta sahattu irti koepala (louhostoimintaan liittyvää?). Sijaitsee 2 m louhoksesta 2 länteen.

Kartta. Luonnon louhoskuopista 1–4. Louhitut kideonkalot tummalla harmaalla. Kartta T. Mökkönen.

Louhokset 1–4. Yleiskuvia alueesta. Rajapyykki ja louhosalueen raja näkyvät kuvissa. T. Mökkönen 2015.

Louhos 1 koostuu viidestä pienestä kideonkalosta. T. Mökkönen 2015.

Louhos 2 koostuu yhdestä isommasta kideonkalosta. T. Mökkönen 2015.

Louhos 3 koostuu yhdestä kideonkalosta. T. Mökkönen 2015.

Louhos 4 koostuu yhdestä kideonkalosta. T. Mökkönen 2015.

Louhoskuoppa 5 (P=6714881; I=493361; z=51 m mpy; GPS \pm 3 m). Hyvin pieni 20 x 20 m kokoinen poislouhittu pieni kvartsisuoni. Kuopan alue on puhdistettu kasvillisuudesta. Sijaitsee noin 19 m itään kaivosalueen rajapyykistä.

Louhos 5 koostuu yhdestä pienestä kideonkalosta. Kideonkalon vierellä on kvartsi-iskoksia ja onkalon seinämässä on vielä hieman kvartsia jäljellä. T. Mökkönen 2015.

Louhoskuoppa 6 (P=6714945; I=493396; z=52 m mpy; GPS \pm 3 m). Soikea kuoppa, kooltaan 100 x 50 cm, syvyys 90–100 cm. Alueen eteläpuolella on noin 2 x 2 m laajuinen alue, joka on täynnä pirstottua kvartsia, sivukivinä maasälpää ja rapakiveä. Kuoppa sijaitsee metsässä ja sen eteläpuolella on historialliseen louhostoimintaan liittyviä jälkiä.

Louhos 6 koostuu yhdestä kideonkalosta. Kideonkalon vierellä on runsaasti kvartsi-iskoksia. T. Mökkönen 2015.

Louhoskuoppa 7 (P=6714927; I=493369; z=50 m mpy; GPS \pm 3 m). Kaksi pientä louhoskuoppaa metrin päässä toisistaan, eteläisempi on puhdistettu esiin ja sitä on kaiveltu viime aikoina, mutta pohjoisempi on täysi varvikon ja sammalen peitossa (löydettiin dokumentoitaessa tippumalla kuoppaan). Eteläisempi kuoppa on kooltaan 70 x 70 m ja 60 cm syvä, pohjoisempi 60 x 60 cm ja 70 cm syvä.

Louhos 7 koostuu kahdesta kideonkalosta. Ylärivissä viime aikoina käytetty louhos ja alarivissä vieressä sijaitseva kasvillisuuden peittämä kideonkalo. T. Mökkönen 2015.

Louhoskuoppa 8 (P=6714925; I=493359; z=48 m mpy; GPS \pm 3 m). Kooltaan 150 x 110 cm, syvyys 50 cm. Koskematon, hienoaineksen ja varviko peittämä.

Louhoskuoppa 9 (P=6714929; I=493349; z=49 m mpy; GPS \pm 3 m). Kooltaan 170 x 180 cm, syvyys 115 cm. Kuopan pohjalla on pidemmälle kallioon vaakatasossa jatkuva onkalo, jonka kokoa on mahdotonta määrittää, sillä kuoppaan on heitetty iso kivenlohkare. Louhoskuoppa on yhä aktiivisessa käytössä ja sen vierestä löytyi vasara. Kuopan ympärillä on halkaisijaltaan 4–5 m oleva jätekvartsialue.

Louhoskuoppa 10 (P=6714957; I=493406; z=52 m mpy; GPS \pm 4 m). Kaksi pientä louhoskuoppaa noin metrin päässä toisistaan. Kuopat sijaitsevat matalassa 2,5 x 3 m syvennyksessä. Molemmat kuopat ovat kooltaan 40 x 40 cm ja syvyydeltään 20 cm. Kuopat ovat koskemattomia, sammalen ja aluskasvillisuuden peittämiä, ja sijaitsevat metsässä.

Taulukko. Vuoden 2015 tarkastuksessa määritetyt koordinaattipisteet. GPS-käsipaikannin, tarkkuus \pm 3–4 m.

	P ETRS-TM35FIN	I ETRS-TM35FIN
Louhoskuopat 1–4	6714880	493337
Louhoskuoppa 5	6714881	493361
Louhoskuoppa 6	6714945	493396
Louhoskuoppa 7	6714927	493369
Louhoskuoppa 8	6714925	493359
Louhoskuoppa 9	6714929	493349
Louhoskuoppa 10	6714957	493406

Kartta 1. Kotka Kivimäki 2, sijainti.

Tuloste Muinaisjäännösrekisteristä 24.3.2023. Tarkastushavaintojen sijainti merkittynä punaisilla nuppineulamerkkeillä.

2023-03-24

Liite. Kotka Kivimäki 2 ja viereisen louhosalueen kehitys ilmakuvien perusteella.

Historialliset ilmakuvat: www.paikkatietoikkuna.fi

Kohteen sijainti muinaisjäännösrekisterin mukaisesti. Sijainti perustuu tarkastukseen Miettinen 1990, jossa sijainti oli määritetty peruskartalta koordinaattipisteinä 10 m tarkkuudella.

